

Klacht tegen 'Nederlands' oliebedrijf Pluspetrol om schending OESO-richtlijnen

In Amsterdamse brievenbus gevestigd oliebedrijf spil in Peruaans olieschandaal

Fact Sheet | Maart 2020

Inheemse leiders uit Peru dienden op 11 maart 2020 een klacht in tegen oliebedrijf Pluspetrol bij het Nationaal Contactpunt voor de OESO-richtlijnen. Het van oorsprong Argentijnse bedrijf, dat hoofdkantoor houdt in Amsterdam via een 'brievenbusconstructie', heeft zich schuldig gemaakt aan ernstige milieuverontreiniging en schendingen van de rechten van de inheemse bevolking in de Peruaanse Amazone. Pluspetrol handelt volgens de klacht ook in strijd met OESO-bepalingen omtrent belasting en transparantie, omdat het Nederlandse kantoor fiscale constructies heeft opgezet die belastingontwijking mogelijk maken.

De oliewinning van Pluspetrol heeft tot grootschalige vervuiling geleid van het leefgebied van de inheemse Achar-, Kichwa-, Kukama-, en Quechua-gemeenschappen in het noorden van Peru. Vijftien jaar lang vervuilde Pluspetrol bijna tweeduizend verschillende locaties in de Amazone. Pluspetrol's concessie in het gebied liep af in 2015, maar in plaats van de vervuiling op te ruimen en de lokale bevolking te compenseren weigert het oliebedrijf te saneren.

Ernstige vervuiling

De activiteiten van Pluspetrol leverden het bedrijf talloze boetes op van de Peruaanse autoriteiten wegens het overtreden van milieuwetgeving. Zo loosde het oliebedrijf jarenlang enorme hoeveelheden giftig afvalwater en heeft achterstallig onderhoud aan de verouderde installaties en pijpleidingen voor vele olie lekkages gezorgd. Giftige stoffen zoals cadmium, barium, en lood, vervuilden bodem, rivieren en grondwater. Dit heeft desastreuze gevolgen voor de vis- en wildstand, drinkwaterkwaliteit en biodiversiteit in het gebied en daarmee de voedselvoorziening van de inheemse bevolking.

De grootschalige vervuiling houdt dan ook verband met ernstige gezondheidsproblemen in de nabijgelegen gemeenschappen. Zo bleek uit onderzoek door het Peruaanse Ministerie van Volksgezondheid al in 2005 en 2006 dat de hoeveelheid zware metalen – met name cadmium en lood – in bloed- en urinemonsters van de inheemse bevolking de internationale normen ver overschreden. In het rapport werd gewezen op een ongevoelbaar hoog niveau van miskramen, veel voorkomende acute diarree, hardnekkige huidproblemen en andere gezondheidsomstandigheden die niet kenmerkend zijn voor Peruaanse inheemse bevolkingsgroepen.

Daarnaast zijn er frequente uitbraken van malaria, in gebieden waarin deze ziekte van oudsher niet endemisch was.

Fiscale constructie via Nederland

Naast schendingen van de OESO-richtlijnen op het gebied van milieu en mensenrechten in Peru, handelt Pluspetrol ook in strijd met de bepalingen van de OESO omtrent belastingen en transparantie. Het hoofdkantoor van Pluspetrol is officieel in Nederland gevestigd via een brievenbusmaatschappij in Amsterdam. De brievenbusconstructie is volgens de klagers de spil in een complexe ondoorzichtige internationale bedrijfsstructuur met tal van vertakkingen in belastingparadijzen. Hierdoor kon het bedrijf belasting ontwijken over de winsten die het maakte met de vervuilende oliewinning in Peru. De fiscale structuur van het bedrijf maakt het mogelijk om, via Luxemburg, winsten vanuit Nederland door te sluizen naar de Bahama's.

schendingen gebruik ba kunnen maken. Deze klacht kunnen ze indienen bij het Nationaal Contact Punt (NCP) van de OESO in het land waar het bedrijf gevestigd is. Omdat het hoofdkantoor van Pluspetrol in Nederland is gevestigd, dienen de belanghebbenden in de PlusPetrol case een klacht in bij het Nederlandse NCP.

De klacht

Met hun klacht vragen de inheemse leiders, SOMO en Oxfam-Novib het NCP in Den Haag om het maatschappelijk beleid van Pluspetrol tegen het licht te houden en te bemiddelen tussen de gemeenschappen en het bedrijf zodat het bedrijf zijn verantwoordelijkheid neemt en de vervuiling in het regenwoud opruimt. Daarnaast vragen ze Pluspetrol via het NCP om meer transparantie ten aanzien van hun fiscale constructies. De onderbouwing van de hier vermelde aantijgingen is te vinden in de officiële klacht die is ingediend bij het NCP. SOMO, Oxfam Novib, Oxfam Peru en Equidad Peru zijn mede-indieners van de klacht.

De structuur die Pluspetrol heeft opgetuigd, is tekenend voor de papieren werkelijkheid die veel multinationals creëren om zoveel mogelijk belasting te kunnen ontwijken. Nederland speelt een centrale rol bij het faciliteren van deze fiscale trukendoos; met inmiddels vijftienduizend brievenbusmaatschappijen wordt Nederland tegenwoordig niet voor niets vaak een belastingparadijs genoemd. SOMO vindt dat de Nederlandse overheid meer moet doen om dit soort belastingconstructies tegen te gaan.

OESO-richtlijnen

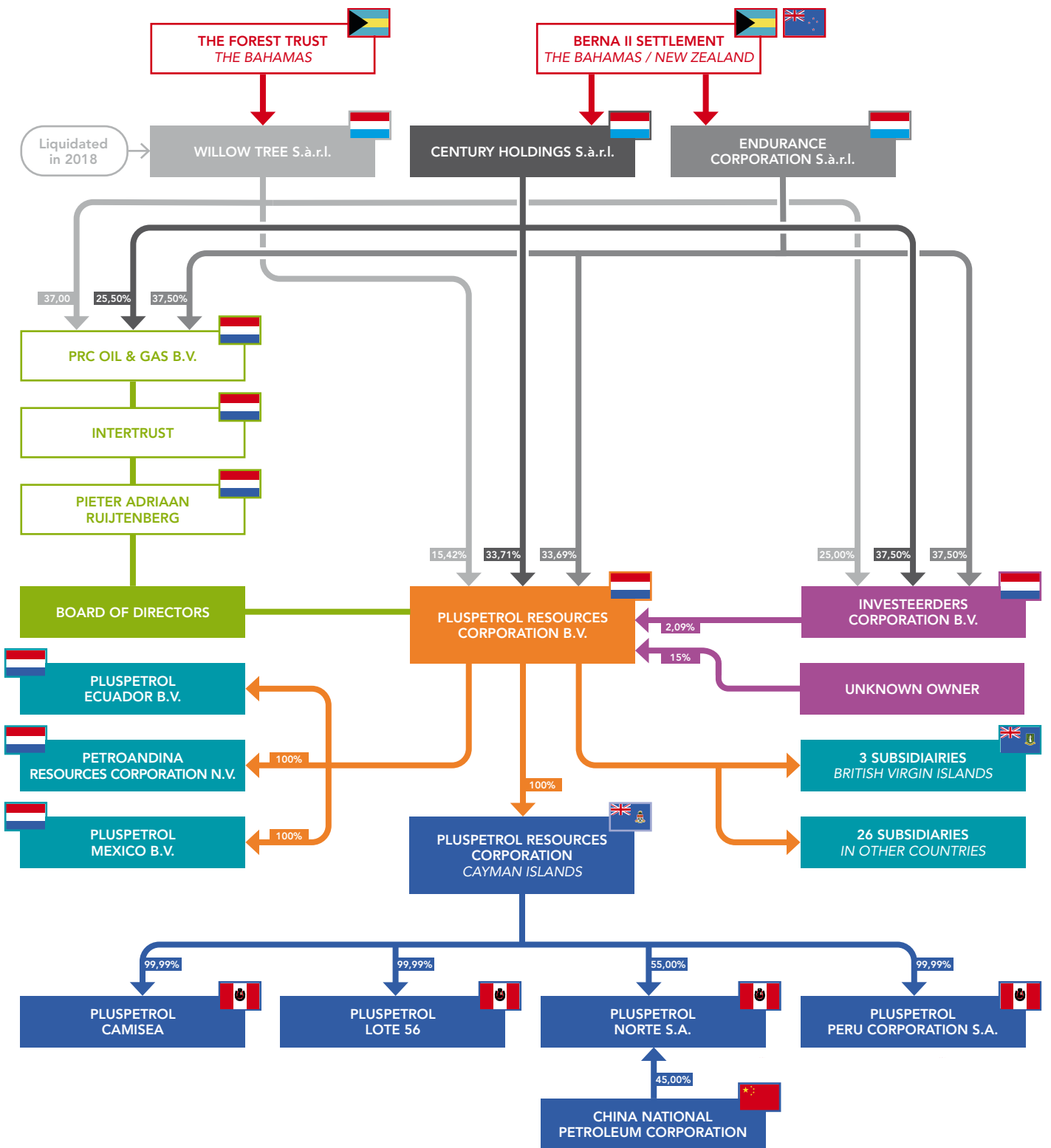
De OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen maken duidelijk wat de overheden van de OESO-landen, waaronder Nederland, verwachten van internationaal opererende bedrijven op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen. De OESO vindt het onder meer belangrijk dat bedrijven rapporteren hoe zij aan deze richtlijnen voldoen. De OESO kent ook een klachtenmechanisme, waar gedupeerden van bedrijfsgerelateerde

Politiek moet bedrijven aanspreken

Deze klacht laat duidelijk zien dat beleidsmakers meer moeten doen om de activiteiten van olie- en gasbedrijven in overeenstemming te brengen met de internationale normen voor verantwoord ondernemen. In februari 2020 oordeelde het NCP dat ook Shell in Nigeria in strijd met de OESO-richtlijnen heeft gehandeld.

Naar aanleiding van een onderzoek van het NCP in 2019 maande Minister Kaag (Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking) de Nederlandse olie- en gassector om uiterlijk in het eerste kwartaal van 2020 met een actieplan te komen om naleving van de OESO-richtlijnen te verbeteren. Maar of dat voldoende is om misstanden zoals in Peru tegen te gaan, blijft onduidelijk.

De fiscale constructie van Pluspetrol

Colofon

Auteurs: Joseph Wilde Ramsing en Camiel Donicie

Layout: Frans Schupp

Foto's: Eliseo Hualinga, Feconacor

Martí Orta-Martínez, Autonomous University of Barcelona en Feconacor

Renato Pita, FediquepRamon Salas, Feconacor

Stichting Onderzoek Multinationale Ondernemingen
Centre for Research on Multinational Corporations

Sarphatistraat 30
1018 GL Amsterdam
The Netherlands
T: +31 (0)20 639 12 91
info@somo.nl
www.somo.nl

Stichting Onderzoek Multinationale Ondernemingen (SOMO) is een onafhankelijke not-for-profit onderzoeks- en netwerkorganisatie. SOMO richt zich op duurzame ontwikkeling, zowel sociaal, ecologisch als economisch. Sinds 1973 onderzoekt SOMO multinationale ondernemingen en de gevolgen van hun activiteiten voor mens en milieu wereldwijd.

